

Research Paper: Prediction of the Reminiscence Functions in Older Adults on the Basis of the Five Personality Factor Model

*Azam Farmani¹, Abdol Aziz Aflakseir², Farhad Khormaei³, Javad Mollazadeh⁴

1. MSc. in Clinical Psychology, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.
2. Assistant Professor of Health Psychology, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.
3. Assistant Professor of Educational Psychology, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.
4. Assistant Professor of Clinical Psychology, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Received: 30 Dec. 2013
Accepted: 22 Apr. 2014

ABSTRACT

Objectives The aim of the present study is to examine the prediction of the reminiscence functions in older adults on the basis of the five personality factor model.

Materials & Methods 242 elderly adults older than 60 were recruited from retirement clubs of the city of Shiraz via available sampling method. The participants completed the Reminiscence Functions Scale and Goldberg's International Personality Item Pool. Forty participants were deleted from the sample because they did not complete the questionnaires fully. All the participants took part in the study with their conscious consent. To conduct the necessary descriptive and inferential statistical operations, SPSS (Version 16) was used. Mean, standard deviation and Pearson correlation coefficient were utilized to analyze the data in the descriptive statistics section, And in inferential statistics section, simultaneous multiple regression was used to predict reminiscence functions.

Results According to the results of the multiple regression analysis, Neuroticism predicted the reminiscence functions of Bitterness Revival ($\beta=0.28, P \leq 0.001$) and Intimacy Maintenance ($\beta=0.25, P \leq 0.001$) and Extraversion predicted the reminiscence functions of Teach/ Inform ($\beta=0.18, P < 0.05$).

Conclusion The results indicated that people with higher levels of psychological distress tend to rehash and ruminate on bitter memories and hold onto memories of intimate social relations who are no longer part of their lives. Moreover, extravert people tend to share memories to transmit a lesson of life and share personal ideologies and experiences. Clinicians should focus on more adaptive functions of reminiscence (e.g., identity, problem solving and teach/ inform) and teach such functions.

Key words:

Reminiscence functions, Five factor Personality model, Intimacy maintenance, Bitterness revival, Teach/ Inform

* Corresponding Author:

Azam Farmani, MSc

Address: Aramesh Consultation center affiliated to social deputy of police force in Fars province, Zand Intersection, Sa'adi Ave., Maktabi Sub-Street, Shiraz.

Tel: +98 (917)3391014

E-mail: azamfarmani3@gmail.com

پیش‌بینی کارکردهای خاطره‌گویی بر اساس مدل پنج‌عاملی شخصیت در سالمندان

اعظم فرمانی^۱، عبدالعزیز افلاک سیر^۲، فرهاد خرمایی^۳، جواد ملازاده^۴

۱. کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
۲. استادیار روان‌شناسی سلامت، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
۳. استادیار روان‌شناسی تربیتی، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
۴. استادیار روان‌شناسی بالینی، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

حکیده

تاریخ دریافت: ۹ دی ۱۳۹۲
تاریخ پذیرش: ۲ اردیبهشت ۱۳۹۳

اهداف: هدف از پژوهش حاضر بررسی پیش‌بینی کارکردهای خاطره‌گویی بر اساس مدل پنج‌عاملی شخصیت در سالمندان است. **مواد و روش‌ها:** تعداد ۲۴۲ فرد سالمند بالای شصت سال عضو کانون‌های بازنشستگی شهر شیراز به روش نمونه‌گیری در دسترس، انتخاب شدند. افراد نمونه با تکمیل مقیاس کارکردهای خاطره‌گویی و پرسشنامه پنج‌عاملی بزرگ شخصیت گلدبرگ در این پژوهش شرکت کردند. از میان افراد گروه نمونه چهار نفر به دلیل عدم تکمیل کامل پرسشنامه‌ها از پژوهش حذف شدند. شرکت تمامی آزمودنی‌ها با رضایت آگاهانه بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی، از شاخص‌های میانگین، انحراف استاندارد و ضریب همبستگی پیرسون و در بخش آمار استنباطی از رگرسیون چندگانه همزمان برای پیش‌بینی کارکردهای خاطره‌گویی استفاده شده است. در اجرای عملیات تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار آماری SPSS 16 استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه هم‌زمان نشان داد که عامل روان‌زندگرای مدل پنج‌عاملی شخصیت، کارکردهای خاطره‌گویی حفظ صمیمیت ($\beta = 0/25, P \leq 0/001$) و تجدید خاطرات تلخ ($\beta = 0/28, P \leq 0/001$) را پیش‌بینی کرد. همچنین عامل برون‌گرایی مدل پنج‌عاملی شخصیت کارکرد خاطره‌گویی آموزش/آگاهی را پیش‌بینی نمود ($\beta = 0/18, P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: در تبیین یافته‌های پژوهش حاضر می‌توان این گونه نتیجه‌گیری کرد که افراد، دچار میزان بالای آسیب‌پذیری هیجانی به عنوان یک صفت، به منظور نشخوار خاطرات تلخ و زنده نگه داشتن یاد دوستانی که دیگر در بین آن‌ها نیستند خاطرات خود را مرور یا بازگو می‌کنند و افراد برون‌گرا با هدف آموزش درس زندگی و انتقال تجربیات خود به دیگران از خاطره‌گویی استفاده می‌کنند. به درمانگران پیشنهاد می‌شود که در درمان خاطره‌گویی، بر کارکردهای سازگارانه‌تر خاطره‌گویی (مانند، هویت و حل مسئله، گفتگو و آموزش/آگاهی) تاکید نمایند و این گونه کارکردها را آموزش دهند.

کلیدواژه:

کارکردهای خاطره‌گویی، مدل پنج‌عاملی شخصیت، حفظ صمیمیت، تجدید خاطرات تلخ، آموزش/آگاهی

مقدمه

[۱] از خاطره‌گویی بر سه ویژگی تاکید شده است. اول اینکه، این تعریف مبتنی بر موضوع است که همه انسان‌ها در زندگی روزمره از خاطره‌گویی استفاده می‌کنند؛ چه خاطرات خود را برای افراد دیگر بازگو کنند یا اینکه این عمل را در تنهایی انجام دهند.

این موضوع پایه‌ای برای توصیف خاطره‌گویی به عنوان «پدیده‌ای طبیعی» در طول گستره زندگی است. دوم اینکه این تعریف، توجه را به سمت این واقعیت سوق می‌دهد که خاطرات زندگی می‌تواند به طور ارادی یادآوری شود و حتی خاطرات فراموش شده را نیز می‌توان به یاد آورد. یادآوری ارادی، سنگ بنای خاطره‌گویی به عنوان یک نوع درمان مفید است. سوم اینکه این تعریف، خاطرات را به عنوان نمود واقعی رویدادهای گذشته در نظر می‌گیرد [۲].

خاطره‌گویی فعالیت یا فرآیند ارادی یا غیر ارادی به یاد آوردن خاطرات گذشته فرد است. این فرآیند یا فعالیت شامل یادآوری رویدادهای خاص یا کلی، که ممکن است قبلاً فراموش شده یا نشده باشد، می‌شود و با این احساس که رویدادهای یادآوری شده، نمود واقعی تجارب اصلی هستند، همراه است. این فرآیند برگرفته از حافظه خودزیستنامه‌ای^۱، ممکن است در تنهایی یا به همراه افراد دیگر صورت گیرد [۱]. در تعریف بلاک^۲ و لوین^۳

۱. Autobiographical memory
۲. Bluck
۳. Levine

* نویسنده مسئول:

اعظم فرمانی

نشانی: شیراز، چهارراه زند، خیابان سعدی، خیابان فرعی مکتبی، مرکز مشاوره آرامش وابسته به معاونت اجتماعی نیروی انتظامی استان فارس.

تلفن تماس: ۰۱۴-۳۳۹۱۰۹۱۷ (۹۱۷)۹۸+

پست الکترونیکی: azamfarmani3@gmail.com

۷. تجدید خاطرات تلخ^{۱۷}: یادآوری خاطرات مربوط به مورد بدرفتاری ناعادلانه دیگران قرار گرفتن به عنوان توجیهی برای حفظ افکار و هیجانات منفی نسبت به دیگران؛

۸. حفظ صمیمیت^{۱۸}: استفاده از خاطره‌گویی به منظور زنده نگه داشتن یاد افراد مهم در زندگی.

پژوهش‌ها نشان داده‌اند که برخی متغیرها می‌توانند رفتار خاطره‌گویی و کارکردهای آن را پیش‌بینی کنند. از جمله متغیرهای پیش‌بینی‌کننده عبارتند از سن، جنسیت، نژاد و شخصیت. پژوهش‌ها [۶،۷] نشان داده‌اند که از میان متغیرهای پیش‌بینی‌کننده، جنسیت و شخصیت از مهمترین متغیرهای پیش‌بینی‌کننده است.

از جمله پژوهش‌هایی که در مورد شخصیت به عنوان یکی از عوامل مهم پیش‌بینی‌کننده کارکردهای خاطره‌گویی صورت گرفته، می‌توان به پژوهش‌های فرای^{۱۹} [۸]، وبستر [۴ و ۷]، کالی^{۲۰} و همکاران [۹]، کاپلیز^{۲۱} و اورورکه^{۲۲} [۱۰]، کاپلیز و همکاران [۱۱]، مک لین^{۲۳} و پاسوپاتی^{۲۴} [۱۲] اشاره کرد. وبستر [۴] نشان داد که کارکرد تجدید خاطرات تلخ مقیاس کارکردهای خاطره‌گویی (RFS)^{۲۵} با ویژگی شخصیتی روان‌نژندگرایی همبستگی مثبت متوسط، کارکرد گفتگو در این مقیاس با ویژگی شخصیتی برون‌گرایی، و کارکردهای خاطره‌گویی هویت و حل مسئله با ویژگی شخصیتی گشودگی در تجربه همبستگی دارند.

نتایج پژوهش کالی و همکاران [۹] نشان داد که افراد با کارکردهای روانشناختی منفی اغلب به منظور تجدید خاطرات تلخ، کاهش ملال و آمادگی برای مرگ از خاطره‌گویی استفاده می‌کنند. برون‌گرایی به طور مثبت و معناداری با گفتگو و آموزش/آگاهی همبستگی نشان داد. همچنین ویژگی شخصیتی توافق‌پذیری با تجدید خاطرات تلخ و کاهش ملال همبستگی معنادار منفی داشت.

کاپلیز و اورورکه [۱۰] در پژوهشی، این مسئله را که تا چه اندازه شخصیت و ساختارهای وجودی فرد، بسامد خاطره‌گویی و کارکردهای مختلف آن را پیش‌بینی می‌کنند را مورد بررسی قرار دادند. نتایج مطالعه آنها نشان داد که ویژگی شخصیتی روان‌نژندگرایی پیش‌بینی‌کننده بسامد خاطره‌گویی، و خاطره‌گویی با هدف درک خود^{۲۶} و نشخوار خاطرات گذشته و ویژگی شخصیتی

اریکسون^۴ (۱۹۵۹) در نظریه تحولی خود آخرین مرحله از زندگی را به عنوان دوره مرور زندگی^۵ در نظر می‌گیرد. فرآیند موفقیت آمیز مرور زندگی، موجب رسیدن به دیدگاه یکپارچه‌ای^۶ در مورد گذشته می‌شود که این دیدگاه شامل خاطرات و دستاوردهای مثبت در کنار تطبیق^۷ و پذیرش شکست‌ها و نومیادی‌ها می‌شود و در حالت ایده‌آل به کسب خرد^۸، به معنی تجربه معناداری زندگی و پذیرش مرگ منجر می‌شود.

شروع اولین مطالعات تجربی و کاربردهای عملی خاطره‌گویی در میان سالمندان به مقاله بوتلر^۹ (۱۹۶۳) با عنوان «مرور زندگی: تفسیر خاطره‌گویی در سالمندان» بر می‌گردد. خاطره‌گویی اغلب به عنوان پیامد افت شناختی پنداشته می‌شود، اما بوتلر عنوان کرد که مرور زندگی به فرد در حل تعارض‌های حل نشده گذشته و پذیرش مرگ کمک می‌کند [۲].

بعضی از تحقیقات اخیر به موضوع کارکرد خاطره‌گویی و یا اینکه چرا افراد خاطرات خود را بازگو می‌کنند، پرداخته‌اند [۳]. وبستر^{۱۰} [۴ و ۵] کارکردهای مختلف خاطره‌گویی را شناسایی و هشت نوع کارکرد مختلف آن را معرفی کرد که عبارتند از:

۱. هویت^{۱۱}: استفاده وجودی از گذشته به منظور کشف کردن، روشن ساختن و متبلور کردن این حس که من چه کسی هستم؛
۲. آمادگی برای مرگ^{۱۲}: استفاده از گذشته به منظور رسیدن به یک نگرش تسکین‌دهنده و پذیرنده در مورد فناپذیری انسان؛
۳. حل مسئله^{۱۳}: استفاده از خاطره‌گویی به عنوان یک مکانیزم مقابله‌ای به منظور یادآوری راهبردهای حل مسئله در گذشته؛
۴. آموزش/آگاهی^{۱۴}: کارکرد آموزشی خاطره‌گویی برای انتقال تجارب شخصی و درس‌های زندگی به دیگران؛
۵. گفتگو^{۱۵}: استفاده غیررسمی از خاطرات به منظور ارتباط یا ارتباط مجدد با دیگران؛

۶. کاهش ملال^{۱۶}: فکر کردن در مورد گذشته به منظور فرار از یک محیط فاقد تحریک یا گریز از فقدان شرکت در فعالیت‌های هدفمند

۴. Erikson
۵. Life review
۶. Integrated view
۷. Reconciliation
۸. Wisdom
۹. Butler
۱۰. Webster
۱۱. Identity
۱۲. Death preparation
۱۳. Problem solving
۱۴. Teach/Inform
۱۵. Conversation
۱۶. Boredom reduction

۱۷. Bitterness revival
۱۸. Intimacy maintenance
۱۹. Fry
۲۰. Cully
۲۱. Cappeliez
۲۲. O'Rourke
۲۳. McLean
۲۴. Pasupathi
۲۵. Reminiscence Functions Scale
۲۶. Self- understanding

مراجعه‌کننده به این دو کانون بازنشستگی به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. ملاک ورود در این پژوهش شامل دارا بودن سن بالای شصت سال، تمایل به شرکت در پژوهش، هوشیاری کامل نسبت به زمان، مکان و شخص و ملاک خروج شامل ابتلا به بیماری زوال عقل و بیماری‌های شدید روحی و جسمی می‌شود. تشخیص ابتلای افراد به بیماری زوال عقل و بیماری‌های شدید روحی و جسمی از طریق بررسی وضعیت ظاهری سالمندان، مصاحبه با آنها و پرسش از کارکنان کانون‌های بازنشستگی صورت گرفت.

با استفاده از نرم افزار رایانه‌ای SPSS ۱۶ عملیات آماری توصیفی و استنباطی مورد نیاز اعمال شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی، از شاخص‌های میانگین، انحراف استاندارد و ضریب همبستگی پیرسون و در بخش آمار استنباطی از رگرسیون چندگانه هم‌زمان برای پیش‌بینی کارکردهای خاطره‌گویی استفاده شده است. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش، به منظور گردآوری داده‌ها به قرار زیر است:

۱. مقیاس کارکردهای خاطره‌گویی^{۳۴}: مقیاس کارکردهای خاطره‌گویی (RFS)، برای سنجش کارکردهای خاطره‌گویی به کار می‌رود. RFS توسط جفری دین وبستر [۴] ساخته شد. RFS مقیاس معتبر، پایا و تقریباً جامعی برای سنجش بسیاری از کارکردهای اساسی خاطره‌گویی در بزرگسالی است. RFS پرسشنامه ۴۳ ماده‌ای است که دارای ۸ عامل کاهش ملال، آمادگی برای مرگ، هویت، حل مسئله، گفتگو، حفظ صمیمیت، تجدید خاطرات تلخ و آموزش/آگاهی است. برای پاسخ به مقیاس کارکردهای خاطره‌گویی (RFS)، آزمودنی باید هر گویه را به دقت بخواند و سپس هر کدام را بر روی مقیاسی که توصیف‌کننده فراوانی خاطره‌گویی با هدف خاص در ذهن است، ارزیابی کند.

درجه‌بندی این گویه‌ها براساس مقیاس لیکرت از هرگز تا بیشتر اوقات است که به انتخاب گزینه «هرگز» نمره یک، «بسیار کم» نمره دو، «کم» نمره سه، «گاهی اوقات» نمره چهار، «اغلب» نمره پنج و گزینه «بیشتر اوقات» نمره شش تعلق می‌گیرد.

نتایج پژوهش وبستر [۴] در ساخت این مقیاس نشان داد که ثبات درونی این هشت عامل خوب است، از ۰/۷۹ برای عامل گفتگو تا ۰/۸۹ برای عامل‌های هویت و حل مسئله. همچنین نتایج وبستر [۴] شواهدی مبنی بر روایی پیش‌بین این مقیاس فراهم نمود. روبیتایل^{۳۵} و همکاران [۱۴] خصوصیات روان‌سنجی و ساختار عاملی این مقیاس را مورد بررسی قرار دادند. آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های مختلف آن از ۰/۷۶ تا ۰/۸۷ گزارش شد و روایی آزمون-بازآزمون آن از ۰/۴۸ تا ۰/۶۳ بود.

در ایران فرمانی [۱۵]، روایی و پایایی این مقیاس را مورد بررسی قرار داد. نتایج سنجش پایایی به روش آلفای کرونباخ نشان داد که

Reminiscence Functions Scale (RFS) ۳۴
Robitaille ۳۵

برون‌گرایی پیش‌بینی‌کننده بسامد خاطره‌گویی و خاطره‌گویی با هدف ایجاد تحریک، گفتگو و حفظ خاطرات افراد متوفی مورد علاقه فرد بود و همچنین ویژگی شخصیتی گشودگی نسبت به تجربه بسامد خاطره‌گویی و خاطره‌گویی با هدف بررسی معنای زندگی و مرگ را پیش‌بینی نمود. از بحث در مورد ویژگی‌های شخصیتی پیش‌بینی‌کننده کارکردهای خاطره‌گویی می‌توان این‌گونه نتیجه‌گیری کرد که در اکثر پژوهش‌ها، سه ویژگی شخصیتی روان‌نژندگرایی، برون‌گرایی و گشودگی در تجربه از عوامل قوی پیش‌بینی‌کننده کارکردهای خاطره‌گویی هستند.

با این وجود، پژوهش‌ها در مورد نقش شخصیت در پیش‌بینی کارکردهای خاطره‌گویی اندک است و بنابراین نمی‌توان در این زمینه، نتیجه‌گیری قطعی کرد. همچنین بر طبق مدل کاوشی خاطره‌گویی^{۲۷} [۱۳] عوامل اجتماعی-فرهنگی و عوامل سازمانی^{۲۸} در خاطره‌گویی نقش دارند، بنابراین نمی‌توان نتایج صورت گرفته در مورد خاطره‌گویی در جمعیت‌های غیر ایرانی را به جمعیت ایران تعمیم داد. سرانجام اینکه، با توجه به عدم پژوهش در زمینه نقش شخصیت در خاطره‌گویی و کارکردهای آن در ایران، هدف پژوهش حاضر بررسی نقش پیش‌بینی‌کنندگی پنج عامل بزرگ شخصیت در پیش‌بینی بسامد خاطره‌گویی و کارکردهای آن در سالمندان ایرانی است.

روش مطالعه

طرح تحقیق پژوهش حاضر از نوع همبستگی است. متغیرهای پیش‌بینی‌کننده (پیش‌بین) در این تحقیق، پنج عامل بزرگ شخصیت در مدل پنج عاملی شخصیت را تشکیل می‌دهند که این پنج عامل بزرگ شخصیت شامل متغیرهای روان‌نژندگرایی^{۲۹}، برون‌گرایی^{۳۰}، گشودگی در تجربه^{۳۱}، توافق‌پذیری^{۳۲} و وظیفه‌مداری^{۳۳} می‌شوند. متغیرهای پیش‌بینی‌شونده (ملاک) کارکردهای خاطره‌گویی هستند که شامل متغیرهای هویت، حل مسئله، آموزش/آگاهی، گفتگو، کاهش ملال، تجدید خاطرات تلخ، آمادگی برای مرگ و حفظ صمیمیت می‌شوند.

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه سالمندان شصت سال به بالای عضو کانون‌های بازنشستگی شهر شیراز می‌شود. روش نمونه‌گیری، نمونه‌گیری در دسترس بود. به این صورت که از میان کلیه کانون‌های بازنشستگی شهر شیراز، دو کانون بازنشستگی آموزش و پرورش و بانک تجارت انتخاب و تعداد ۲۴۲ نفر سالمند

Heuristic model of reminiscence ۲۷
Institutional factors ۲۸
Neuroticism ۲۹
Extraversion ۳۰
Openness to experience ۳۱
Agreeableness ۳۲
Conscientiousness ۳۳

جدول ۱. توزیع فراوانی نمونه مورد مطالعه.

ویژگی‌های دموگرافیک	تقسیم‌بندی ویژگی‌های دموگرافیک	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۱۴۳	۷۰/۷۹
	زن	۵۹	۲۹/۲۱
	متاهل	۱۹۲	۹۵
وضعیت تأهل	مجرد	۷	۳/۵۰
	مطلقه	۱	۰/۵۰
	بیوه	۲	۱
	زیر دیپلم	۵	۲/۵۰
	دیپلم	۶۸	۳۳/۷۰
میزان تحصیلات	فوق دیپلم	۵۳	۲۶/۲۰
	لیسانس	۶۷	۳۳/۱۰
	فوق لیسانس	۹	۴/۵۰

سالمند

نتایج لیم^{۳۸} و پلوی هارت^{۳۹} [۱۶] روایی سازه این پرسشنامه را تأیید کرد. نتایج جو^{۴۰} و همکاران [۱۷] نشان داد که عامل‌های وظیفه‌مداری، برون‌گرایی و روان‌نژندگرایی پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت با همین عامل‌ها در پرسشنامه NEO-FF^{۴۱} همبستگی بالایی ($r = ۰/۶۹$ تا $r = -۰/۸۳$ ، $P < ۰/۰۱$) دارد، اما میان عامل‌های توافق‌پذیری و گشودگی در تجربه این دو پرسشنامه همبستگی کمتری (به ترتیب $r = ۰/۴۹$ و $r = ۰/۵۹$) وجود داشت.

همبستگی میان عامل‌های برون‌گرایی و روان‌نژندگرایی پرسشنامه‌های پنج عامل بزرگ شخصیت و EPOQ-R^{۴۲} نیز بالا بود (به ترتیب $r = ۰/۸۵$ و $r = -۰/۸۴$). همچنین در این پژوهش پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت همسانی درونی خوبی را نشان داد.

در ایران خرمایی [۱۸]، روایی و پایایی این آزمون را مورد بررسی قرار داد. روایی سازه این آزمون با استفاده از روش تحلیل عاملی محاسبه شد که نتایج تحلیل عوامل نشان دهنده وجود پنج عامل مستقل بود ولی چهار گویه این آزمون به جهت عدم بارگذاری عاملی بر روی عامل مورد نظر و یا عدم احتساب حد نصاب کفایت بار عاملی حذف شدند.

همچنین خرمایی [۱۸] ضرایب آلفای کرونباخ عامل‌های وظیفه‌مداری و توافق‌پذیری $۰/۸۰$ ، گشودگی در تجربه $۰/۷۸$ ، برون‌گرایی $۰/۷۷$ و روان‌نژندگرایی $۰/۸۸$ را گزارش کرد.

ضریب آلفای کرونباخ کل آزمون $۰/۹۴$ و ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده برای خرده مقیاس‌های این آزمون از $۰/۷۷$ تا $۰/۸۹$ بود. همچنین نتایج تحلیل عاملی به روش مؤلفه‌های اصلی هفت عامل را استخراج نمود، به طوری که عامل‌های هویت و حل مسئله با یکدیگر هم‌پوشی نشان دادند و یک عامل در نظر گرفته شدند و چهار گویه این آزمون به جهت عدم بارگذاری عاملی بر روی عامل مورد نظر و یا عدم احتساب حد نصاب کفایت بار عاملی حذف شدند.

۲. پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت^{۴۳}: پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت، توسط گلدبرگ^{۴۴} در سال ۱۹۹۹ ساخته شد. این پرسشنامه پنجاه گویه‌ای پنج عامل بزرگ شخصیت که عبارتند از برون‌گرایی، توافق‌پذیری، وظیفه‌مداری، روان‌نژندگرایی و گشودگی در تجربه را می‌سنجد [۱۶]. به منظور پاسخ به این پرسشنامه، آزمودنی باید پس از مطالعه هر گویه، صحت آن را در مورد خویش براساس مقیاس لیکرت از کاملاً درست تا کاملاً نادرست تعیین نماید.

درجه‌بندی این ویژگی‌ها براساس مقیاس پنج درجه‌ای است که در مورد گویه‌های مثبت به انتخاب گزینه کاملاً درست نمره پنج و به انتخاب گزینه کاملاً نادرست نمره یک تعلق می‌گیرد. گویه‌های منفی به صورت عکس نمره‌گذاری می‌شوند.

در پژوهشی توسط گلدبرگ، ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه پنجاه گویه‌ای پنج عامل بزرگ شخصیت برای عامل توافق‌پذیری $۰/۸۲$ ، وظیفه‌مداری $۰/۷۹$ ، روان‌نژندگرایی $۰/۸۶$ ، گشودگی در تجربه $۰/۸۴$ و برون‌گرایی $۰/۸۷$ گزارش شده است [۱۶].

International Personality Item Pool (IPIP)^{۴۵}
Goldberg^{۴۶}

Lim^{۳۸}
Ployhart^{۳۹}
Gow^{۴۰}
NEO Five Factor Inventory^{۴۱}
Eysenck Personality Questionnaire-Revised Short Form^{۴۲}

جدول ۲. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای ملاک و پیش بین.

متغیرهای ملاک	میانگین	انحراف استاندارد	متغیرهای پیش بین	میانگین	انحراف استاندارد
کاهش ملال	۱۵/۵۷	۶/۲۳	برون گرایی	۲۶/۱۷	۴/۰۸
آمدگی برای مرگ	۲۰	۸/۳۰	توافق پذیری	۳۹/۶۵	۳/۸۸
هویت و حل مسئله	۴۵/۵۳	۱۱/۶۳	وظیفه‌مداری	۳۶/۴۹	۴/۹۱
گفتگو	۲۱/۰۱	۵/۵۶	روان‌نژندگرایی	۲۹/۱۸	۷/۲۹
حفظ صمیمیت	۱۵/۶۷	۵/۲۵	گشودگی	۳۷/۳۶	۴/۹۲
تجدید خاطرات تلخ	۱۷/۰۷	۶/۰۶			
آموزش/آگاهی	۱۴/۶۹	۲/۸۱			
بسامدخاطره‌گویی	۱/۴۹	۳۶/۴۱			

سازماندها

داده شده است. همچنین در جدول ۲ میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای مورد مطالعه نشان داده شده است.

در این پژوهش با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، همبستگی میان متغیرهای مورد مطالعه محاسبه شد که نتایج آن در جدول ۳ نشان داده شده است. نتایج همبستگی نشان داد که همبستگی میان عامل روان‌نژندگرایی و خرده مقیاس‌های حفظ صمیمیت و تجدید خاطرات تلخ معنادار است ($P < 0/01$ ، $P < 0/24$).

یافته‌ها

تعداد ۲۴۲ نفر با میانگین سنی ۶۳/۴۱ سال در این پژوهش شرکت کردند. دامنه سنی آزمودنی‌ها از شصت تا هشتاد سال بود (با انحراف استاندارد ۴/۵۹). از این تعداد افراد شرکت‌کننده در پژوهش حاضر، تعداد چهل نفر به دلیل عدم تکمیل کامل پرسشنامه‌ها حذف شدند و بنابراین تعداد آزمودنی‌ها به ۲۰۲ نفر تقلیل یافت. ویژگی‌های دموگرافیک گروه نمونه در جدول ۱ نشان

جدول ۳. ماتریس همبستگی متغیرهای مورد مطالعه.

عوامل													
کاهش ملال	۱												
آمدگی برای مرگ	۰/۵۳**	۱											
هویت و حل مسئله	۰/۵۴**	۰/۶۶**	۱										
گفتگو	۰/۵۲**	۰/۵۸**	۰/۶۷**	۱									
حفظ صمیمیت	۰/۴۶**	۰/۵۳**	۰/۵۴**	۰/۴۳**	۱								
تجدید خاطرات تلخ	۰/۵۳**	۰/۵۲**	۰/۶۰**	۰/۴۸**	۰/۶۷**	۱							
آموزش/آگاهی	۰/۲۹**	۰/۴۵**	۰/۶۹**	۰/۵۹**	۰/۳۸**	۰/۳۱**	۱						
بسامدخاطره‌گویی	۰/۷۲**	۰/۸۲**	۰/۸۹**	۰/۷۷**	۰/۷۲**	۰/۶۵**	۱						
برون گرایی	۰/۰۳	۰/۰۸	۰/۱۶*	۰/۱۱	۰/۰۷	۰/۰۵	۰/۲۳**	۰/۱۳	۱				
توافق‌پذیری	-۰/۱۳	-۰/۰۳	۰/۱۸**	۰/۱۰	۰/۱۱	۰/۰۶	۰/۲۰**	۰/۱۰	۰/۲۲**	۱			
وظیفه‌مداری	-۰/۰۸	-۰/۰۰	۰/۱۵*	۰/۰۶	۰/۰۰	۰/۰۳	۰/۱۹**	۰/۰۶	۰/۲۱**	۰/۵۶**	۱		
روان‌نژندگرایی	۰/۱۳	۰/۰۹	۰/۰۴	۰/۰۱	۰/۲۴**	۰/۲۴**	-۰/۰۴	۰/۱۳	-۰/۰۷	-۰/۱۰	-۰/۳۳**	۱	
گشودگی در تجربه	۰/۰۳	۰/۰۶	۰/۱۷*	۰/۰۹	-۰/۰۶	-۰/۰۰	۰/۱۰	۰/۰۸	۰/۲۸**	۰/۴۵**	۰/۴۲**	-۰/۰۱**	۱

* $P < 0/05$ ** $P < 0/01$

سازماندها

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون همزمان برای پیش‌بینی خرده‌مقیاس حفظ صمیمیت بر اساس پنج عامل بزرگ شخصیت.

متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بین	ضریب رگرسیون استاندارد β	t	Sig	R	R ²
حفظ صمیمیت	برون‌گرایی	۰/۰۸	۱/۱	۰/۲۶	۰/۳۰	۰/۰۹
	توافق‌پذیری	۰/۱۵	۱/۷	۰/۰۸		
	وظیفه‌مداری	۰/۰۳	۰/۴۱	۰/۶۸		
	روان‌نژندگرایی	۰/۲۵	۳/۴	۰/۰۰۱		
	گشودگی	-۰/۱۱	-۱/۴	۰/۱۳		

سالنامه

جدول ۵. نتایج تحلیل رگرسیون همزمان برای پیش‌بینی خرده‌مقیاس تجدید خاطرات تلخ بر اساس پنج عامل بزرگ شخصیت.

متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بین	ضریب رگرسیون استاندارد β	t	Sig	R	R ²
تجدید خاطرات تلخ	برون‌گرایی	۰/۰۵	۰/۷۱	۰/۴۷	۰/۲۷	۰/۰۷
	توافق‌پذیری	۰/۰۳	۰/۳۴	۰/۷۳		
	وظیفه‌مداری	۰/۱۱	۱/۲	۰/۱۹		
	روان‌نژندگرایی	۰/۲۸	۳/۸	۰/۰۰۰		
	گشودگی	-۰/۰۲	-۰/۳۵	۰/۷۲		

سالنامه

جدول ۶. نتایج تحلیل رگرسیون همزمان برای پیش‌بینی خرده‌مقیاس آموزش/آگاهی بر اساس پنج عامل بزرگ شخصیت.

متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بین	ضریب رگرسیون استاندارد β	t	Sig	R	R ²
آموزش/آگاهی	برون‌گرایی	۰/۱۸	۲/۵	۰/۰۱۲	۰/۲۸	۰/۰۸
	توافق‌پذیری	۰/۱۳	۱/۴	۰/۱۳		
	وظیفه‌مداری	۰/۱۰	۱/۱	۰/۲۴		
	روان‌نژندگرایی	۰/۰۱	۰/۱۵	۰/۸۷		
	گشودگی	-۰/۰۴	-۰/۵۶	۰/۵۷		

سالنامه

آگاهی ($r=0/19, P<0/01$) و خرده‌مقیاس هویت و حل مسئله ($r=0/15, P<0/05$) همبستگی معنادار نشان داد. سرانجام اینکه، میان هیچ یک از پنج عامل بزرگ شخصیت و بسامد خاطره‌گویی همبستگی معناداری یافت نشد.

نتایج تحلیل رگرسیون نشان می‌دهد که عامل روان‌نژندگرایی، خرده‌مقیاس حفظ صمیمیت را پیش‌بینی می‌کند ($\beta=0/25, P<0/001$). میزان R^2 نشان می‌دهد که عامل روان‌نژندگرایی نه درصد از

$r=0/20, P<0/01$)، همبستگی میان عامل توافق‌پذیری مدل پنج‌عاملی شخصیت و خرده‌مقیاس‌های آموزش/آگاهی ($r=0/20, P<0/01$)، هویت و حل مسئله ($r=0/18, P<0/01$) معنادار بود. همبستگی میان عامل گشودگی در تجربه و خرده‌مقیاس هویت و حل مسئله نیز معنادار بود ($r=0/17, P<0/05$). عامل برون‌گرایی نیز با خرده‌مقیاس آموزش/آگاهی ($r=0/22, P<0/01$) و خرده‌مقیاس هویت و حل مسئله ($r=0/16, P<0/05$) همبستگی معنادار نشان داد. همچنین عامل وظیفه‌مداری با خرده‌مقیاس آموزش/

تغییرات خرده‌مقیاس حفظ صمیمیت را تبیین می‌کند (جدول ۴).

بر طبق نتایج جدول پنج، عامل روان‌نژندگرایی توانست خرده‌مقیاس تجدید خاطرات تلخ را پیش‌بینی کند ($\beta = 0.28$, $P < 0.01$). میزان R^2 نشان می‌دهد که عامل روان‌نژندگرایی هفت درصد از تغییرات خرده‌مقیاس تجدید خاطرات تلخ را تبیین می‌کند.

همان‌طور که جدول شش نشان می‌دهد عامل برون‌گرایی توانست خرده‌مقیاس آموزش/آگاهی را پیش‌بینی کند ($\beta = 0.18$, $P < 0.01$). میزان R^2 نشان می‌دهد که عامل برون‌گرایی هشت درصد از تغییرات خرده‌مقیاس آموزش/آگاهی را تبیین می‌کند.

به‌طور کلی، نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که عامل روان‌نژندگرایی در مدل پنج‌عاملی شخصیت خرده‌مقیاس‌های حفظ صمیمیت و تجدید خاطرات تلخ را پیش‌بینی می‌کند. همچنین عامل بروگرایی توانست خرده‌مقیاس آموزش/آگاهی را پیش‌بینی کند.

بحث

هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی کارکردهای خاطره‌گویی بر اساس مدل پنج‌عاملی شخصیت بود. مدل پنج‌عاملی شخصیت مبتنی بر پنج عامل بزرگ روان‌نژندگرایی (N)، گشودگی در تجربه (O)، توافق‌پذیری (A)، برون‌گرایی (E) و وظیفه‌مداری (C) است. کارکردهای خاطره‌گویی شامل آمادگی برای مرگ (DP)، تجدید خاطرات تلخ (Bir)، آموزش/آگاهی (T/I)، هویت و حل مسئله (I+PS)، گفتگو (C) و حفظ صمیمیت (IM) می‌شود.

به‌طور کلی، پژوهش حاضر نشان داد که عامل‌های روان‌نژندگرایی و برون‌گرایی مدل پنج‌عاملی شخصیت از عوامل مهم در پیش‌بینی کارکردهای خاطره‌گویی هستند که این یافته با پژوهش‌های بوتلر [۱۹]، وبستر [۴] و کاپلیز و ارورک [۱۰] همسو است.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که عامل روان‌نژندگرایی مدل پنج‌عاملی شخصیت، کارکرد خاطره‌گویی تجدید خاطرات تلخ را پیش‌بینی می‌کند. یافته‌های پژوهش حاضر با پژوهش کاپلیز و ارورک [۱۰] همسو است. همچنین در پژوهش حاضر عامل روان‌نژندگرایی خرده‌مقیاس حفظ صمیمیت را پیش‌بینی کرد. به عبارت دیگر، پژوهش حاضر نشان داد که میزان بالای آسیب‌پذیری هیجانی به عنوان یک صفت، خاطره‌گویی با اهداف نشخوار رویدادهای تلخ حل نشده گذشته (تجدید خاطرات تلخ) و زنده نگه داشتن یاد دوستانی که فوت کرده‌اند و یادآوری خاطراتی که فرد با آنها داشته است (حفظ صمیمیت) را پیش‌بینی می‌کند.

بوتلر [۱۹] عنوان کرد که اگر افراد از خاطره‌گویی به صورت منفی استفاده کنند بیشتر احتمال دارد که استرس روان‌شناختی

به صورت علائم افسردگی و اضطراب را تجربه کنند. نتایج پژوهش حاضر فرض بوتلر را تأیید نمود. پژوهش حاضر نشان داد هنگامی که استرس روان‌شناختی افزایش می‌یابد، سالمندان بیشتر احتمال دارد که خاطرات تلخ خود را به یاد آورند و از خاطره‌گویی به منظور تجدید خاطرات دوستان و افرادی که در میان آنها نیستند، استفاده کنند.

بر طبق مدل کاپلیز و همکاران [۲۰] کارکردهای خاطره‌گویی تجدید خاطرات تلخ و حفظ صمیمیت از جمله کارکردهای منفی هستند. بنابراین عامل روان‌نژندگرایی با ویژگی‌های منفی مانند اضطراب، افسردگی، تکانشوری، خشم و ناامیدی توانست کارکردهای منفی خاطره‌گویی را پیش‌بینی کند.

همچنین در پژوهش حاضر عامل برون‌گرایی مدل پنج‌عاملی شخصیت، کارکرد خاطره‌گویی آموزش/آگاهی را پیش‌بینی کرد. به این معنی که تمایل به داشتن فعالیت‌های جسمی، کلامی و جمع‌گرایی با تلاش برای انتقال تجربیات شخصی زندگی و آموزش درس زندگی به دیگران همراه است. این یافته با پژوهش‌های وبستر [۴] و کاپلیز و ارورک [۱۰] ناهمسو است.

در تبیین این یافته می‌توان این‌گونه نتیجه‌گیری کرد که بافت فرهنگی-اجتماعی جامعه از جمله عواملی است که بر روی فعالیت خاطره‌گویی و کارکردهای آن تأثیر می‌گذارد. علاوه بر تأثیرات فرهنگی-اجتماعی، تأثیرات سازمانی (تفاوت‌های نژادی، محتوای مذهبی و سیاسی-جغرافیایی) و خانواده از جمله عواملی هستند که بر بروز فعالیت خاطره‌گویی و کارکردهای آن و چگونگی تأثیر نقش شخصیت در پیش‌بینی کارکردهای خاطره‌گویی تأثیر می‌گذارند [۱۳]. بنابراین، این عوامل می‌توانند توجیه‌کننده تفاوت در یافته‌های پژوهش حاضر در مقایسه با پژوهش‌های صورت گرفته در کشورهای دیگر باشد.

بر خلاف پژوهش کاپلیز و ارورک [۱۰] که نشان داد عامل گشودگی در تجربه از جمله عوامل مهم در پیش‌بینی کارکردهای خاطره‌گویی است، پژوهش حاضر نشان داد که عامل گشودگی در تجربه، توانایی پیش‌بینی هیچ‌یک از کارکردهای خاطره‌گویی و همچنین بسامد خاطره‌گویی را ندارد که این یافته با یافته کاپلیز و ارورک [۱۰] ناهمسو است. همچنین در پژوهش حاضر، عامل گشودگی در تجربه مدل پنج‌عاملی شخصیت همسو با پژوهش‌های وبستر [۴]، مولیناری [۳] و همکاران [۲۱] و کاپلیز و ارورک [۱۰] با خرده‌مقیاس هویت و حل مسئله همبستگی نشان داد.

این یافته بر این امر دلالت دارد که افراد گشوده در تجربه با ویژگی‌هایی مانند کنجکاوی، خلاقیت، تخیل‌گرایی، عقلانیت و بازبودن در مقابل ایده‌ها و فعالیت‌های تازه بیشتر به منظور

و افسردگی مفید است. بنابراین در امر درمان، درمانگران باید این گونه افراد را به نگرستن به گذشته با دیدی متعادل و واقع بین سوق دهند. همچنین به درمانگران پیشنهاد می شود که در درمان خاطره گویی، بر کارکردهای سازگارانه تر خاطره گویی (مانند، هویت و حل مسئله، گفتگو، آموزش/آگاهی) تأکید نمایند و این گونه کارکردها را آموزش دهند.

محدودیت‌ها و پیشنهادات پژوهش

به علت مشکلات اجرای پژوهش بر روی سالمندان، در پژوهش حاضر از روش نمونه گیری در دسترس استفاده شده است که این موضوع از محدودیت‌های این پژوهش است. عدم توانایی بعضی از آزمودنی‌ها در پاسخ دادن به سؤالات به علت مشکلات جسمی و عدم همکاری کامل آنها، از جمله محدودیت‌های دیگر این پژوهش است. همچنین گروه نمونه پژوهش حاضر، از کانون‌های بازنشستگی شهر شیراز انتخاب شده است که این مسئله توان تعمیم پذیری نتایج پژوهش را به دیگر گروه‌های سالمندان محدود کرده است.

با توجه به اینکه پژوهش حاضر برای اولین بار در ایران انجام شده است و واژه خاطره گویی که ترجمه واژه انگلیسی -Reminiscence است، کاملاً نمی تواند مفهوم کلی یادآوری کلامی یا ذهنی خاطرات را به ذهن متبادر سازد و فرد فارسی زبان با شنیدن کلمه خاطره گویی، بیشتر به یادآوری کلامی خاطرات فکر می کند، بنابراین، این موضوع ممکن است نتایج این پژوهش را تحت تأثیر قرار داده باشد.

پیشنهاد می شود که در پژوهش‌های بعدی، قبل از اجرای پژوهش، مفهوم خاطره گویی به آزمودنی‌ها آموزش داده شود. همچنین پیشنهاد می شود که بررسی پیش بینی کارکردهای خاطره گویی بر روی افراد در گروه‌های سنی جوان و میانسال نیز انجام گیرد. علاوه بر این، با توجه به اینکه تعداد مردان در پژوهش حاضر تقریباً بیش از دو برابر تعداد زنان است، پیشنهاد می شود که در پژوهش‌های بعدی، نمونه‌ها از نظر جنسیت همگون تر باشند تا امکان تحلیل‌های بیشتر براساس عامل جنسیت نیز فراهم شود.

نتیجه گیری نهایی

به طور کلی نتایج این پژوهش نشان داد که مدل پنج عاملی شخصیت پیش بینی کننده کارکردهای خاطره گویی است.

تشکر و قدردانی

از کلیه سالمندان بزرگوار که با صبر و شکیبایی و مهربانی با این پژوهش همکاری کردند، کمال تشکر و قدردانی به عمل می آید.

شناخت توانایی‌های خویش و پیدا کردن معنا در زندگی، خاطرات خود را مرور یا بازگو می کنند.

یافته‌های این پژوهش نشان داد که عامل‌های وظیفه‌مداری و توافق پذیری مدل پنج عاملی شخصیت، کارکردهای خاطره گویی و همچنین بسامد خاطره گویی را پیش بینی نمی کند. گرچه، این دو عامل با کارکردهای خاطره گویی هویت/حل مسئله، و آموزش/آگاهی همبستگی معنادار نشان دادند. بنابراین، یافته پژوهش حاضر با یافته‌های پژوهش کاپلیز و ارور که [۱۰] همسو است. همچنین نتایج پژوهش‌های بوتلر [۱۹] و وبستر [۴] نیز نشان داد که عامل‌های وظیفه‌مداری و توافق پذیری مدل پنج عاملی شخصیت عامل‌های مهمی در پیش بینی کارکردهای خاطره گویی نیستند. در توجیه این موضوع می توان این گونه نتیجه گیری کرد که احتمالاً این عامل‌ها، از عوامل تأثیرگذار در استفاده از خاطره گویی به منظور اهداف خاص نیستند.

در توجیه این موضوع که در پژوهش حاضر، هیچ یک از عامل‌های بزرگ شخصیت نتوانستند بسامد خاطره گویی را پیش بینی کنند، می توان با توجه به مدل کاوشی خاطره گویی [۱۳] به نقش عوامل فرهنگی-اجتماعی، محتواهای مذهبی و سیاسی-جغرافیایی جامعه ایران و نقش خانواده در ترغیب افراد به خاطره گویی اشاره کرد. سبک متفاوت زندگی سالمندان ایران با سالمندان دیگر کشورهایی که تحقیقات خاطره گویی در آنها انجام گرفته است، موجب می شود که این افراد کمتر به گذشته و خاطرات خود فکر کنند.

وجود این عوامل و همچنین مشکلات جسمی بعضی از افراد شرکت کننده در پژوهش حاضر موجب عدم همکاری کامل این افراد در تکمیل پرسش‌نامه‌های پژوهش حاضر شده است و این موضوع نیز احتمالاً به نحوی نتایج این پژوهش را تحت تأثیر قرار داده است. به طور کلی پژوهش حاضر نشان داد که عامل‌های روان نژندگرای و برون‌گرایی مدل پنج عاملی شخصیت از عوامل مهم در پیش بینی کارکردهای خاطره گویی هستند.

میزان بالای آسیب پذیری هیجانی به عنوان یک صفت، خاطره گویی با اهداف نشخوار رویدادهای تلخ حل نشده گذشته (تجدید خاطرات تلخ) و زنده نگه داشتن یاد دوستانی که فوت کرده‌اند و یادآوری خاطراتی که فرد با آن‌ها داشته است (حفظ صمیمیت) را پیش بینی می کند. همچنین تمایل به داشتن فعالیت‌های جسمی، کلامی و جمع‌گرایی تلاش برای انتقال تجربیات شخصی زندگی و آموزش درس زندگی به دیگران (آموزش/آگاهی) را پیش بینی می کند.

یافته‌های پژوهش حاضر برای درمانگرانی که علاقمند به کاربرد خاطرات در اهداف درمانی هستند مانند به کارگیری انواع درمان‌های خاطره گویی، کاربردهای زیادی دارد. استفاده از مداخلات خاطره گویی برای افرادی با ویژگی‌هایی مانند اضطراب

منابع

- ation in Scotland. *Personality and Individual Differences*. 2005; 39:317-29.
- [18] Khormaie F. [The casual model of personality traits, motivational orientation and cognitive learning styles (Persian)]. Thesis for PhD. Shiraz: Shiraz University; 2006.
- [19] Butler R. The life review: An interpretation of reminiscence in the aged. *Psychiatry*. 1963; 26:65-76.
- [20] Cappeliez P, Rivard V, Guindon S. Functions of reminiscence in later life: Proposition of a model and applications. *European Journal of Applied Psychology*. 2007; 57:151-6.
- [21] Molinari V, Cully JA, Kendjelic EM, Kunik ME. Reminiscence and its relationship to attachment and personality in geropsychiatric patients. *International Journal of Aging Human Development*. 2001; 52(3):173-84.
- [1] Bluck SB, Levine LJ. Reminiscence as autobiographical memory: A catalyst for reminiscence theory development. *Ageing and Society*. 1998; 18:185-208.
- [2] Westerhof GJ, Bohlmeijer E, Webster JD. Reminiscence and mental health: A review of recent progress in theory, research and interventions. *Ageing and Society*. 2010; 30:697-721.
- [3] Campbell LC. Life stories altered: The effect of clinical depression on reminiscence functions in rural older adults. Thesis for PhD. Chicago: The school of professional psychology; 2002.
- [4] Webster JD. Construction and validation of the reminiscence functions scale. *Journal of Gerontology: Psychological Sciences*. 1993; 48(5):256-62.
- [5] Webster JD. The Reminiscence Functions Scale: A replication. *International Journal of Aging and Human Development*. 1997; 44:137-48.
- [6] Merriam SB, Cross LH. Adulthood and reminiscence: A descriptive study. *Educational Gerontology*. 1982; 8(3):275-90.
- [7] Webster JD. Predictors of reminiscence: A lifespan perspective. *Canadian Journal on Aging*. 1994; 13(1):66-78.
- [8] Fry PS. A conceptual model of socialization and a genetic trait factors that mediate the development of reminiscence styles and their health outcomes. Haight BK, Webster JD. (Eds.), *The Art and Science of Reminiscing: Theory, Research, Methods, and Applications*. Washington DC: Taylor & Francis; 1995, pp: 49-60.
- [9] Cully JA, Lavoie D, Gfeller JD. Reminiscence, personality and psychological functioning in older adults. *The Gerontologist*. 2001; 41(1):89-95.
- [10] Cappeliez P, O'Rourke N. Personality traits and existential concerns as predictors of the functions of reminiscence in older adults. *The Journals of Gerontology*. 2002; 57B(2):116-23.
- [11] Cappeliez P, O'Rourke N, Chaudhury H. Functions of reminiscence and mental health in later life. *Ageing Mental Health*. 2005; 9(4):295-301.
- [12] McLean KC, Pasupathi M. Collaborative narration of the past and extraversion. *Journal of Research in Personality*. 2006; 40:1219-31.
- [13] Webster JD, Bohlmeijer ET, Westerhof GJ. Mapping the future of reminiscence: A conceptual guide for research and practice. *Research on Aging*. 2010; 32(4):527-64.
- [14] Robitaille A, Cappeliez P, Coulombe D, Webster JD. Factorial structure and psychometric properties of the Reminiscence Functions Scale. *Ageing and Mental Health*. 2010; 14(2):184-92.
- [15] Farmani A. [Prediction of the reminiscence functions on the basis of the Big Five Personality Factors Model (Persian)]. Thesis for M.A. Shiraz: Shiraz University; 2011.
- [16] Lim BC, Ployhart RE. Assessing the convergent and discriminant validity of Goldberg's International Personality Item Pool: A multitrait-multimethod examination. *Organizational Research Methods*. 2006; 9(1):29-54.
- [17] Gow AJ, Whiteman MC, Pattie A, Deary IJ. Goldberg's-IPIP-Big-Five factor markers: Internal consistency and concurrent vali-